

H í r l e v é l

2021/2
2021.01.15.

BKL kérdőív

Tisztelt Tagtársaink!

Nagyon szépen köszönjük minden kedves tagtársunknak, aki már kitöltötte a kérdőívet. A Hírlevél véglegesítésekor már több, mint 180-an fejezték ki a véleményüket.

A Kérdőív kitöltésére 17-e (vasárnap) éjfélig van még mód.

A kérdőív az alábbi linken érhető el:

[BKL Kérdőív](#)

Jó szerencsét!

Zelei Gábor
ügyvezető igazgató

Hantken Miksa emlékezete a Sváb hegy felől

Hantken Miksa bányamérnök portréja¹
1826-1893

Hogy szavaimat az előző hírlevélhez fűzzem, Zsigmondy Vilmosra emlékeztető Széchenyi-kilátótól egy kis sétával elérjük a Jókai-kertet, megtekinthetjük az Irodalmi múzeum itteni kamara-kiállítását.

Jókai Mór regényei közül azonnal eszünkbe jut a *Fekete gyémántok* című regénye. Jókai Mór jól ismerte Zsigmondy Vilmost és Hantken Miksát, és játszi könnyedséggel megírta ezt az igen értékes, érdekes és szép regényt. A szinte minden iránt érdeklődő Jókai Mór írásaiban nem véletlenül foglalkozik a különböző tudományokkal. Feltehetően szándékosan fonta érdekfeszítő cselekmények és szerelmi kalandok közé korának tudományos eredményeit, csempészte az olvasó tudatába a közérthetően megfogalmazott természettudományi ismereteket, kutatások eredményeit, mondhatom tette ezt a tudomány népszerűsítéséért, ismeretterjesztést is vitt regényeibe. Ezt találjuk a *Jövő század regénye*, *Egy az Isten, Lélekidomár*, *Az északi pólusig* című regényeiben is. Legtöbb földtani és bányászati vonatkozást a *Fekete gyémántok* című regényében

¹ készítette Marastoni József magyar festő,
litográfus 1880 körül

olvashatunk. Minden bizonnyal két kortársa, általa jól ismert ember munkáját, szellemiségét, működését vette mintául főhőse személyének, alakjának megteremtésekor. Hantken Miksának, mint tudósnek, Zsigmondy Vilmosnak, mint a bányamérnöknek, közéleti, a közjóért küzdő ember életét olvasztotta egybe Berend Iván alakjában. Megjegyezve, hogy az életben Zsigmondy Vilmos és Hantken Miksa munkatársak, jó barátok voltak.

Nem feledkezhetünk el Hantken Miksa **bányamérnök és geológus születésének 200-dik évfordulójáról, aki** 1821. szeptember 26-án született a lengyelországi Jablonkán. Elemi iskoláit szülőfalujában, középiskolái tanulmányait Teschenben végezte. Ezután 1840–1842 között a Bécsi Egyetem hallgatója volt. Bécsi tanulmányait megszakította és 1846-ban a Selmecbányai Bányászati Akadémián fejezte be tanulmányait, ahol bányamérnöki oklevelet szerzett. 1849-50-ben Bécsben analitikai, kémiai tanulmányokat folytatott. Különböző bányavállalatoknál dolgozott, míg 1852-ben a dorogi bányatulajdonos kérte fel a vezető főmérnöki állás betöltésére. Hantken a környék földtani viszonyait kezdte tanulmányozni, melyet kiterjesztett őslénytani és rétegtani vizsgálatokra is, tudván, hogy az egyes rétegek és települések korának pontos meghatározása nélkül a szénre való kutatás csak tapogatózás. Dorogon kidolgozta a szénmedence földtani ismeretének rendszerét. Komoly eredményeket ért el a szénbányászat fejlesztésében, a termelés növelésében. 1858-ban Pesten telepedett le és itt őslénytani kutatásokat végzett. A pesti kereskedelmi akadémia tanára 1861-67-ben. A Földtani Intézetet 1869-ben megszervezte, s azt 1870-től, mint igazgató vezette. 1882-től haláláig egyetemi tanár a pesti tudományegyetem (az ELTE elődje) paleontológiai tanszéken, oktatott, valamint saját gyűjteményét az egyetemnek

ajándékozva megalapozta az oktatás támogatására létrehozott őslénytani gyűjteményt, amit folyamatosan bővített.

A Magyar Tudományos Akadémia 1864-ben levelező tagjává, majd 1874-ben rendes tagjává választotta.

Az 1893. évi zágrábi földrengéssel kapcsolatos horvátországi kutatásai közben szerzett betegsége következtében Budapesten 1893-ban halt meg, sírja a Fiumei úti temetőben.

Hantken Miksa szobra az MBFSZ lépcsőházában²

A Nummulinák és egyéb harmadidőszaki Foraminifera-félék nemzetközileg elismert kutatója volt. Páratlanul gazdag Nummulinagyűjteménye a budapesti egyetem Őslénytani Intézetének Múzeumában van. Tiszteletére három őslény-nemet, egy alnemet és nyolcvan fajt neveztek el. A magyarországi kőszéntelepekről az első gyakorlati szempontból is jelentős összefoglaló ismertetést ő készítette. Tiszteletére a Magyarhoni Földtani Társulat 1963-ban három évenként kiosztásra kerülő Hantken Miksa-émlékéremet alapított az őselet és rétegtani szakirodalomban elért kimagasló eredményért, az első kitüntetett Géczy Barnabás volt. Az érem alkotója Boldogfai Farkas Sándor szobrászművész. Az őslénytani kutatást támogatja a róla elnevezett Hantken Miksa-alapítvány (2005-től). Emlékét örzi továbbá az ajkai Bányászati Múzeum Őslény- és

² készítette Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrász, 1967

Közettárában látható Hantken Miksa Terem. Dorogon utcát neveztek el róla. Bronz mellszobra az egykori Magyar Állami Földtani Intézetben látható, Kisfaludy Stróbl Zsigmond alkotása.

Káplánné Juhász Márta

OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály (OMBKE KFVSZ) által kiadott könyvek

Az OMBKE KFVSZ tagsága 1982-ben felvetette, hogy az 1987-ben aktuális 50 éves jubileumi évforduló – 1937-ben találták meg a budafapusztai és bükkszéki szénhidrogénmezőket – alkalmából a szénhidrogén-bányászat és kapcsolódó területeinek dokumentatív-történeti áttekintését kiadványok keretében kellene feldolgozni és megjelentetni. A felvetés kedvező fogadtatásra talált. 1983-ban az ipar és az egyesület között létrejött szerződés megteremtette a tárgyi feltételeit a tényleges gyűjtőmunka beindítására. Ennek eredményeképp készült el 1987 januárjában kiadott első kötet, amelyet – kisebb-nagyobb megszakításokkal – 18 többi követte:

1. 1987 - Csákó Dénes - Szegesi Károly: A magyar kőolaj- és földgázbányászat irodalmi közleményeinek jegyzéke (1868-1985)

2. 1991 – Barabás László – dr. Szepesi József: A Miskolci Egyetemen végzett olaj-, gázmérnökök és szakmérnökök név- és címjegyzéke (1951-1991)
3. 1999 - Csath Béla – Jármái Gábor: A Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály és elődszervezeteinek története (1941-1996)
4. 2000 – Jármái Gábor – Taska Csaba: Daloskönyv. Válogatás 175 év dalaiból
5. 2001 – Dallos Ferencné: Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya Dunántúli Helyi Szervezetének története 1941-2000
6. 2005 – Dallos Ferencné: Kőolaj- és földgázbányászati emlékhelyek Magyarországon. Az olajipar kiemelkedő személyiségeinek tiszteletére állított emlékek és egyéb ipari emlékhelyek
7. 2006 – Dallos Ferencné: Kőolaj- és földgázipari emlékérmek és plakettek
8. 2007 – Dallos Ferencné: Cimborá, Rád köszöntöm fél kupámat! Kőolaj- és földgázbányász emlékkupák és korszok
9. 2007 – Csath Béla – Dallos Ferencné: A BKL Kőolaj és Földgáz szaklap közleményeinek jegyzéke (1986-2006)
10. 2008 – Csath Béla – Jármái Gábor: A Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály és elődszervezeteinek története (1997-2007)

11. 2009 – Dallos Ferencné: Bányászat miniatűrkönyvekben
12. 2010 – Dallos Ferencné: SZENT BORBÁLA, a bányászok és kohászok védőszentje
13. 2010 – id. Ősz Árpád: Kőolaj és földgáz bélyegek
14. 2011 – Dallos Ferencné: A magyarországi szénhidrogénmezők jubileumi évfordulói
15. 2012 – Dallos Ferencné – id. Ősz Árpád – Tóth János: Könyv a könyvekről. Milyen könyveket olvashatunk a kőolaj és a földgáz világról
16. 2013 – id. Ősz Árpád: Meddő olajipari fúrások – Termálfürdők
17. 2014 – Csath Béla: Megkésve, de nem feledve
18. 2017 – Csath Béla: 80 éves a szénhidrogén-termelés Magyarországon. A kincstári

eredménytől (Kissármás-I.) az EOROGASCO sikeréig (Budafapuszta-2.)

19. 2018 – id. Ősz Árpád – Somogyi László: A nagy remény. A biharnagybajomi olajosok históriája

A kiváló kivitelű könyvek kiadója - négy kivételével - a MONTAN-PRESS Rendezvényszervező, Tanácsadó és Kiadó Kft. volt. Azonban elfogytak a mecénások, a támogatók, pedig több könyv kézírata vár kiadásra, illetve a régebben kiadottakban szereplő adatokat ki kellene egészíteni. Ahhoz, hogy folytatni tudjuk, várjuk a támogatókat!

id. Ősz Árpád

Élt 76 évet és 4 hónapot

A nagy múltú, valamikor szebb napokat is megélt, évtizedeken keresztül Nagykanizsa büszkeségének számító és egykor 2000 főnek is munkát adó Dunántúli Kőolajipari Gépgyár 2020. május 29-én végleg bezárt.

(forrás: delzalapress.hu)

A „MAORT Központi Javítóműhely” néven 350 dolgozóval kezdte meg

működését 1944. január 29-én, majd további szervezeti formái és nevei voltak:

- 1950. július 1. – Ásványolaj Gépjavító Nemzeti Vállalat
- 1951. július 24. – Dunántúli Ásványolaj Gépgyár
- 1952 – MASZOLAJ Rt. Dunántúli Ásványolaj Gépgyár
- 1954. december 4. – Dunántúli Kőolajipari Gépgyár (DKG)
- 1992 – DKG-EAST Kft.
- 1992 – DKG Rt.
- 1994 – DKG-EAST Rt.
- 2006 – DKG-EAST Zrt.
- 2007 – HP Team Kft. DKG
- 2009 – Olajterv Csoport DKG
- 2014 – OT INDUSTRIES – DKG Gépgyártó Zrt.

- 2016. január 31. – MOL Csoport OT INDUSTRIES – DKG Gépgyártó Zrt.

Az elmúlt években számtalan tulajdonos- és névváltáson ment át a Dunántúli Kőolajipari Gépgyár, azonban küldetése változatlan maradt: Saját, teljes körű kompetenciákra alapozva megbízható partnerként kiváló szolgáltatásokat nyújtott a magyar és a régió ipari – elsősorban szénhidrogén- és vegyipari, bányászati, vízkutató és energiaellátási – beruházásaihoz.

Hogy mi lesz a gyár területén található műalkotások (Réz dombormű az irodaház földszinti aulájában, Thury György mellszobra a gyár parkjában, Dr. Falk Richárd mellszobra a közlekedési út mellett, Fali mozaik az orvosi rendelő falán, „Újítók” szobor a gyár parkjában, „Történelmi-tabló” 60 m²-es mozaik a gyár IV. számú épületének falán, Zsolnay-szökőkút a gyár bejáratánál) sorsa, még nem tudható, mert a tulajdonos és a város még nem tudott megegyezni.

A DKG helyén is hozzák létre a Nagykanizsai Tudományos-ipari központot (Science-park) a kormány, a Pannon

Egyetem, a MOL - Csoport, az Innovációs és Technológia Minisztérium, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal együttműködésében.

A Science park látványterve (forrás: zaol.hu)

A Dunántúli Kőolajipari Gépgyár élt 76 évet és 4 hónapot és hamarosan el is felejtik – hacsak, az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály Dunántúli Helyi Szervezete fel nem vállalja, hogy szervezésében – úgy, mint oly sok más esetben – méltó emléktáblát állít.

id. Ősz Árpád

Az olaj- és gázipar nemzetközi hírei

Összeállította: Kőrösi Tamás

Az amerikai olajcégek járhatnak a legjobban Szaúd-Arábia meglepetés lépése után

A múlt heti OPEC+ találkozón, hatalmas meglepetésre a szaúdi energetikai miniszter, Abdulaziz bin Salman herceg bejelentette, hogy Szaúd-Arábia önként csökkenti az olajkitermelését napi 1 millió hordóval, februárban és márciusban.

A nemzetközi olajár nagyot emelkedett a döntés óta, a BRENT árfolyama közel 7 százalékkal nőtt egy hét alatt, 55,1 \$/barrel értékre.

(Forrás: Bloomberg)

Mindennek a legnagyobb nyertesei pedig az amerikai palaolaj-termelők lehetnek, akik

az elmúlt hónapokban alaposan megszenvedték az alacsonyabb olajárakat. Ugyanis a jelenlegi árak mellett, vagyis hordónként 50 dollár felett a palaolajból származó működési cash flow (cfo) 32 százalékkal emelkedhet 2021-ben a tavalyihoz képest.

Az is segíthet a palaolaj-termelőknek, hogy a mostani ínséges időket követően alaposan csökkentek az olajipari szolgáltatások árai, vagyis olcsóbban lehet hozzájutni felszerelésekhez, tanácsadáshoz.

A magasabb olajárak azonban egyelőre várhatóan csak a magasabb profitokhoz fognak hozzájárulni, de a palaolaj-termelés bővítéséhez nem. A gazdasági kilátások továbbra is bizonytalanok, piaci becslések szerint 60-65 dolláros olajárakra lenne szükség ahhoz, hogy az amerikai olajtermelés napi 1 millió hordóval emelkedjen.

(portfolio.hu, 2021. január 11.)

Azerbajdzsán megkezdte a kereskedelmi gázszállítást Európába

Megkezdődött a gázszállítás a transz-adriai gázvezetéken (TAP) keresztül Azerbajdzsánból olaszországi, görögországi és bulgáriai fogyasztók számára – jelentette a Socar. Ezzel a Déli Gázfolyosó utolsó szakaszán is megkezdődött a szállítás és Azerbajdzsán először képes Európába juttatni a földgázt.

(Vedomosti, 2021. január 1.)

38 százalékkal csökkent az Európába irányuló ukrán gáztranzit

2020-ban az Ukrajnán keresztül Európába szállított orosz gáz mennyisége 55,8 milliárd köbmétert tett ki, ami 38 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Ennek fő oka az ipari fogyasztás Covid-19 okozta visszaesése.

(Ria-Novosti, 2021. január 2.)

Hamarosan elkészülhet az Északi Áramlat 2

Dán vizeken folytatják január közepétől a gázvezeték építését, amiből még egy 150 km-es szakasz hiányzik. Német és orosz politikusok azt remélik, hogy hamarosan elkészül a milliárdos projekt. Manuela Schwesig, Mecklenburg-ElőPomeránia miniszterelnöke azt nyilatkozta, hogy a gázvezeték különösen fontos Németország számára az energiafordulat megvalósításában. A Kreml szerint az amerikai szankciókkal történő fenyegetések csak lassíthatják, de nem állítják le az építkezést.

(Die Presse, 2021. január 1.)

Fogadta első szállítmányát a Krk LNG Terminal

Megérkezett az első cseppfolyósított földgázt (LNG) szállító tanker hajó a horvátországi Krk sziget LNG Termináljába. 2021. január 1-jén megkezdtek a Tristar Ruby amerikai tanker lefejtését a terminálon, melynek import kapacitása 2,6 Mrd m³/év. A kapacitás több mint 80 %-a került eddig lekötésre, túlnyomó részt qatari beszállításokra.

(LNG World News, 2021. január 2.)

Emelkedik a földgáz ára

Robbanásszerű áremelkedés tapasztalható 2021 elején az északi félteke gázpiacán, aminek hátterében a hideg tél, az LNG ellátás akadozása és termelési, valamint logisztikai problémák állnak. A legnagyobb európai csomóponton, a hollandiai TTF-en ezer köbméter földgáz ára 252 dollárra emelkedett. A cseppfolyósított földgáz ázsiai spot árai januárban az egekbe szöktek, így elszívták Európából a szállítmányokat és a kontinens ellátása a Gazpromra maradt. Az orosz állami vállalat ugyanakkor nem siet a közvetlen ellátások növelésével, helyette aktívan fogyasztja a földalatti tárolóinak készleteit.

(Kommersant, 2021. január 11.)

Bányászati tevékenységgel okozott károk megtérítésének kérdései

Bányajog Blog

A bánya veszélyes üzemnek, a bányászati tevékenység fokozott veszéllyel járó tevékenységnek minősül. Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. A felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység – azaz a bányászati tevékenység – körén kívül esik.

A bányászati tevékenységgel okozott károk (bányakár) megtérítésének szabályait a Bt. rögzíti. Bányakárnak minősül a bányászati tevékenységgel idegen ingatlanban, épületben, az ingatlan más alkotórészében és tartozékában okozott, továbbá a vízelvonás folytán keletkezett károk, beleértve a károk megelőzésére, csökkentésére és elhárítására fordított kiadásokat is. Így pl. bányakárnak minősül, ha a bányászati tevékenység folytán az ingatlanon taposási kár keletkezik, lábön álló termés megsemmisül (zöldkár). A bányakár ellentételezésére a bányavállalkozó kártalanítást fizet.

Szolgalmi jog vagy kisajátítás alapján elhelyezett bányászati létesítmény által az ingatlan rendeltetésszerű használatában keletkezett hátrány azonban nem bányakár. A rendeltetésszerű használat akadályozásáért vagy egyéb hátrányért a bányavállalkozó szintén kártalanítás fizetésére köteles, melynek összege a szolgalom alapításakor, illetőleg a kisajátítási eljárás során kerül megállapításra.

Ahogy a fentiekből is kiderül, a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytán a bányavállalkozó gyakran szembesül kártalanítás fizetési kötelezettséggel. De miért is említi a bányatörvény kártalanítást, és miért nem kártérítést?

A bányatörvény a bányavállalkozó jogszabályban előírt engedélyek

birtokában, jogszerűen folytatott tevékenységére vonatkozó kárfelelősséget szabályozza. A jogszerűen folytatott tevékenységgel okozott kár megtérítése kártalanítás fizetésével történik, míg a kártérítés a jogellenesen okozott károk megtérítésére szolgál. Ha a bányavállalkozó a tevékenységét engedély nélkül folytatná (pl. az engedélyezettől nagyobb mértékben bányássza ki az ingatlant), akkor kártérítés fizetésére lenne köteles.

Szerencsére, inkább a kártalanítás fizetése a gyakoribb, amely kapcsán viszont gyakran merül fel a kérdés, hogy hogyan kezelje azt a bányavállalkozó ÁFA szempontjából?

Az ÁFA törvény tárgyi hatályának egyik eseteként határozza meg a belföldön, ellenérték fejében teljesített termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást. A törvény a kártérítést kiveszi az ellenérték fogalmából, tehát a kártérítés nem ÁFA köteles.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kártalanítás mindig ÁFA fizetési kötelezettség alá esne. Kártalanítás esetében mindig az ellenérték fogalmi elemeinek (vagyoni előny-e, van-e okozati összefüggés az ügylet és az ellentételezés között) vizsgálatával tudjuk meghatározni, hogy a kifizetésre kerülő pénzüsszeget terheli-e ÁFA fizetési kötelezettség.

Ha például a bányavállalkozó azért fizet kártalanítást, mert a bányászati tevékenység miatt megrepedt a közelben álló épület fala, úgy a kártalanítás nem ÁFA köteles, hiszen nincs okozati összefüggés az „ügylet” és a pénzüsszeg között (lényegében nincs megrendelés).

Ellenben, ha bányászati tevékenység folytatása céljából Bt. szerinti üzemeltetési szolgalmi jog alapítására, vagy kisajátításra kerül a sor, úgy a kötelezett félnek kifizetésre kerülő kártalanítás ÁFA-köteles lesz, hiszen a kötelezett fél megállapodás

vagy jogszabály alapján tűrésre, vagy állapot elviselésére – mintegy szolgáltatást nyújtva - kötelezett, és ennek ellenértékéeként kapja a pénzüsszeget.

Dr. Jean Kornél – Vargáné dr. Fülöp Ágnes

ALMA MATER! KÖSZÖNJÜK!

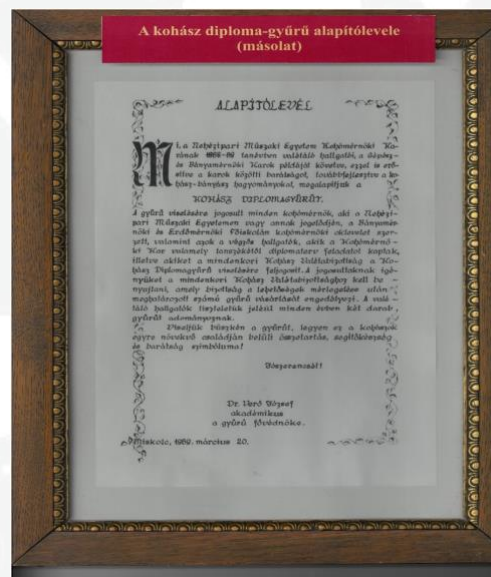
2. rész

2019. augusztusában érte el az évfolyamunk az ötvenéves diplomás életkort. Az ember általában néha odafigyel arra, hogy fut az idő, néha nem. Az évfolyam 1969.-ben azzal bízott meg, mint a valéta bizottság elnökét, hogy a védés után az ötvenkénti találkozókat megszervezzem és egyéb fontos kapcsolatokat ápoljam. Ez megtörtént és a tizedik alkalmat 2019. augusztusára ütemeztük. Nem mondom, hogy nagy meglepetésünkre, de még is nagy izgalommal vártuk az aranyoklevél átadását számunkra. A kohómérnöki kar vezetői és oktatói az egyetem szenátusával megtámogatva szintén augusztusra tűzte ki a jubileumi aranyoklevelek átadását.

A távoli lakóhelyeikről ideérkezőkre tekintettel a két alkalmat összeegyeztetve, szerveztük meg. Most nem a családi és/vagy szakmai innovációra fókuszálunk, hanem díszoklevéllel többszörösen kitüntetett isteni fényben tündöklő dicső firmáink nyomdokában haladva - fogyó erővel, bár - de, még itt vagyunk és számíthat ránk szakmánk és hazánk!

A Selmeci diák hagyományok végtelen sora a helytől és az időtől függően különbözőképpen preferálja a hagyományelemeket. Természetes, hogy egyes időszakok fiataljai más-más kihívásokra reagálnak intenzívebben. A hagyományok ápolása a közel háromszáz év alatt, mint „hallgatói kötelezettség” nem változott, de más-más elem került az élvonalba. Az ötven év tapasztalatai alapján a diplomagyűri tartós élvonalbeli hagyománynak minősíthető.

Elmondható, hogy az 1969-ben végzett kohász évfolyam nemcsak, hogy eleget tett hagyomány ápolási kötelezettségének, még egy új hagyományt is alapított (a végzősök gyűrűje). Ekkor, mi elkészítettük a most is meglévő, de kissé tapasztalatlan hallgatói fogalmazásban a gyűrűalapító levelet. Az alapítást alapító okiratba foglaltuk (7. kép).

7. kép: A kohász diplomagyűri alapítólevele

1967-ben és 1968-ban valamennyi karunkon érdeklődés mutatkozott a gyűrűalapítás iránt.

Megállapítható, hogy a diák kezdeményezésre 1969-ben létre hozott kohász aranygyűri, eleget tett a

gyűrűalapítás alapító okiratában foglaltaknak (8. kép).

8. kép: Az 1969-es, első kohász diplomagyűrű

Sikeres hagyományt alapítottunk meg, ezt támasztja alá a társ és új karok végzősei által is elfogadott és így egyetemi diplomagyűrű rangra emelkedett kezdeményezés. Az ötven év során tapasztalt érdeklődés, amely a karonkénti eltérő szimbólumok különbözőségén túl, teljes érdeklődés mutatkozott a végzős diákok körében. A három karú Nehézipari Műszaki Egyetem karainak összetartozását szimbolizáló gyűrűforma, és a bányász, kohász, gépész karokhoz tartozást jelképező gyűrűszín és jelvény betöltötte küldetését.

Az egyetem karainak száma bővült, a korábbi elnevezései is változtak, de ez nem halványította el a gyűrűalapítás jelentőségét. Az 1969-es kohász valéta szakestélyen az alapítás ténye mellett, módunk volt a gyűrű felavatására is.

A gyűrű szimbólum kiterjedt az újabb karokra is, mely kifejezi, a közös Alma Materhez való tartozás semmivel nem helyettesíthető érzését.

A gyűrű népszerűségét és gondolatában eredeti funkcióját az új karok felveszik, és kivétel nélkül alkalmazzák (9. kép).

9. kép: Jelenleg is létező kari gyűrűk sora a Miskolci Egyetemen

A kohászok körében a gyűrű megtestesíti a családhoz való tartozást és az őszinte egymásra utaltságot, a tiszteletet és minőségi mérnöki munka iránti elkötelezettséget.

A gyűrűalapító okirat szerint a VALETÁLÓ évfolyam gyűrűt adományoz két Professzornak. Esetünkben Dr. Verő József akadémikusnak (10. kép) - életművének elismeréseként is,

10. kép: Dr. Verő József akadémikus megköszöni a gyűrűt

valamint, Dr. Kiss Ervin Professzornak - dékáni munkáját is méltató gesztusként (11. kép).

11. kép: Az elnök átadja a gyűrűt Dr. Kiss Ervin dékán úrnak

Gyűrűadományozásunkat megköszönő Professzoraink beszédükben rendkívül értékes útmutatást adtak a kohómérnöki pálya megbecsüléséhez és sikeres műveléséhez.

Érdeemes itt feleleveníteni legalább egy-egy gondolatukat: Verő Professor vallotta, hogy az Alma Materben tanultak felemelnek, örök hűségre köteleznek, vagyis a gyűrű által kifejezett végtelenség alkalmazását jelentik; Kiss Ervin Professor a gyűrűavatást egy eljegyzéshez hasonlította, amely rövidesen házasságkötéssé alakul a kohászati iparággal és a kohászokat alkalmazó szakterületekkel. A házasság pedig akkor jó, ha jóban, rosszban, holtomiglan és holtáiglan kitartanak egymás mellett.

Ezek a szép gondolatok lehet, hogy tovább
cizellálhatók lehetnének...

Professzorainkhoz csatlakozva - magam is
hasonló életkorba jutva - megerősítem
véleményüket és újdonság elemként
hozzáteszem, hogy a gyűri alapítás célja és
gondolata nemhogy halványult volna,
inkább erősödött, az összetartozást, az
egymás megbecsülését a munka elismerését
és a becsületes emberi magatartást illetően.
Köszönjük, hogy hallgatói lehettünk,
köszönjük, hogy a szakmát
megismerhettük, megtanultunk tanulni és a
tudást megbecsülni.

A diákélet sokrétűségéből vidám és
önfeledt történeteiből, valamint a Selmeci

diák hagyományok gondozásából idéztünk
fel. A sikeres gyűri alapítás 50 év alatt
mintaszerűen nőtte ki magát. Úgy tűnik,
időszerűsége is elérkezett.

VIVÁT Ifjúság, VIVÁT Barátság, VIVÁT
ALMAMATER.

Jó szerencsét!

Nagy Géza
2020.12.22.

A selmeci valétálás és diákélet emlékezete a két világháború között: rejtőzködő kincsek 1.

A magyarországi bányász, kohász és erdész
társadalom 100 évvel ezelőtt elvesztette a
selmeci bányái alma materét. Nem vészelt el
azonban a selmeci valétálás (ballagás) és
diákélet emlékezete. Az elmúlt régi selmeci
főiskolai időkről ugyanis a két világháború
között, illetve 1945-ig számos – eddig
kevésbé ismert – visszaemlékezés jelent
meg. Sorozatunkban ezek közül idézünk fel
néhányat.

Hajdu Béla 1909-ben iratkozott be a
selmeci főiskolára, majd az utolsó
békeévben, 1913-ban 22 évesen valétált és

háborús frontszolgálatot követően 1918-
ban az utolsó között még az ősi
bányavárosban szerezte meg erdőmérnöki
oklevelét.³ 52 évesen, 1943-ban írt
„Selmec” című visszaemlékezésében⁴ szép
képet festett a pár évtizeddel korábban még
magyar múltú diákvárosról, valamint a
hozzá kapcsolódott diákéletről és
valétálásról.

Van a Selmec „névnek valami bűvös
varázsa. ... Jelenti azt, hogy ifjúságunk
legszebb évei örökre és elszakíthatatlanul
Selmecbányához fűznek bennünket, akik
valaha a selmeci főiskola bánya vagy
erdőmérnöki szakosztályának hallgatói
voltunk. De a selmeciek népes családjába
beletartozik mindenki, akit valaha
kapcsolatok fűztek vagy fűznek ehhez a
valamikor selmeci főiskolai ifjúsághoz és
aki ennek az ifjúságnak az életében
tényezőként szerepelt. Beletartoznak
papok, tanárok, orvosok, vendéglősök,
boltosok, lakáskiadók, kosztadók, ideálok,
Selmecbánya egész régi társadalma,
amelynek élete egykor úgyszólván

³ A selmeci bányai akadémia, illetve főiskola 1879/80 és
1927/28 között beiratkozott hallgatói névjegyzéke (kézirat 1928k). Az
erdészeti felsőoktatás 200 éve I. kötet. Sopron, 2008. 141. és az 1912/13-

ban valétált főiskolai hallgatók tablóképéhez lásd: http://leveltar.uni-sopron.hu/images/tablo/bke/bke_tablo_1913.jpg

⁴ Magyar Jövő, 25. (1943) 54. sz. 6. (márc. 7.)

elválaszthatatlan volt a hullámokban váltakozó ifjúságnak az életétől. És beletartoznak, örökre, végzetesen azok a selmeci lányok, akiket végleg a selmeci főiskolások oldalára hódított a Balogh Laci muzsikája mellett megvallott szerelem és az azt nyomon követő leánykérés. Ó be sok selmeci lány asszonykodik ma családayasorban erdő és bányamérnökeink oldalán szanaszét az országban, ma is lelket melegítően gondolva vissza Selmecre, egy balekbálra, egy megpecsételő valétabálra, vagy szerenádra. Hiszen közmondásos volt, hogy Selmecen minden leány férjhez megy. Onnan van ez, hogy az erdész, bányász a legjobb férjanyag. Ahogy teheti, megnősül.” Hajdu Béla büszkén jelentette ki 78 évvel ezelőtt, hogy „vagyunk párszázan, vagy ezren még a magyar glóbuszon, akik részesei voltunk ... a Magyar Haza leggyönyörűbb, legcsodálatosabb diákéletének.”

1910 – Fritz ház

A visszaemlékezőben megelevenedtek a városi emlékek is: „Selmecbánya, az ódon házai, a drága főiskolai épületek, a tantermek – amelyekből katalógusolvasáskor annyiszor hiányoztam fontosabb elfoglaltságok miatt –, Kisiblye, Vihnyefürdő, a Szittnya, a Klinger tó, a

szélaknai kapu, az Óvár, a Leányvár, a Fritz-ház, a Hibalka, a steingrubei csárda, a botanikus kert, Hodrusbánya, Szkleno, Balogh Laci primás.” Hajdu Béla a múltbéli merengés mellett – a választ is magában foglaló – kérdéseket tett fel: „Miért is volt olyan csodálatos, olyan feledhetetlen varázsú ez a selmeci diákélet, amely egyetlen más magyar főiskola diákéletéhez nem hasonlított? Azért-e, mert az ország minden részről összesereglett 6-700 magyar fiú ebben a felvidéki vegyes lakosságú városban ösztönösen érezte, milyen nagy kiegyenlítő szerepet játszik az ő testvéri egysége? Azért-e, mert a körző, a vonalzó, a számok, a technika emberei lelkük legtermészetesebb kiegészítőjének érezték a romantikát, az idealizmust? Azért-e, mert az erdő, a bánya s az egész selmeci táj szülőföldje mesének, babonának, istencsodálatnak, emberszeretetnek? Nem tudok pontos választ adni. E sok tényező bizonyára együtt hatott abban, hogy Selmecen példátlan diákszolidaritás alakult ki, aminek az elvi alapja „az egy mindenkiért és mindenki egyért” volt.” Hajdu Béla 1918-ra visszagondolva szomorúan zárja emlékező sorait: „Akkor muzsikálta Balogh Laci bandája utoljára Selmecen a „Ballag már a vén diák” bús dallamát és akkor kellett pontot tennünk annak az évszázados romantikának a végére, amit úgy neveztek: „selmeci diákélet”.

A kései utódokat vigasztalja, hogy a selmeci főiskola utódintézményeiben – az elmúlt évszázadban – élt és él tovább a selmeci diákélet.

Dr. Fricz-Molnár Péter

Új nyakkendők

Új bányász emblémás nyakkendők vásárolhatók az Egyesület titkárságán.

Egyelőre fekete és zöld színekben elérhetők. Ára: 2.500Ft+ÁFA=3.175Ft

OMBKE emblémás maszkok

Új egyesületi emblémás maszkok vásárolhatók az Egyesület titkárságán.

Ára: 1.000Ft+ÁFA=1.270Ft

Elmaradt tagdíjak befizetése

Sajnos Egyesületünk több tagja még nem fizette meg az esedékes tagdíját.

Kérem, hogy tagdíj elmaradását lehetőleg banki átutalással szíveskedjen teljesíteni. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület számlaszámai: OTP

Bank: 11705008-20041982-00000000;
K&H Bank: 10200830-32310119-00000000).

Kérem, hogy a „Közlemény” rovatban feltétlenül tüntesse fel nevét és tagi azonosítóját.

1% felajánlása

Ezúton is kérjük, hogy Ön és családtagjai az idén is **válasszák adó felajánlásuk kedvezményezettjének** Közhasznú Egyesületünket, **az Országos Magyar**

Bányászati és Kohászati Egyesületet és ha erre lehetőségük van, nyerjék meg erre ismerőseiket, munkatársaikat is.

Adószámunk: 19815912-2-41

Hírlevél

Hírlevelünket az Egyesület honlapjáról is elérhetik:

[Hírlevél](#)

Ha javaslata, ötlete van a Hírlevéllel kapcsolatban, vagy van olyan híre, amit ezen a fórumon szeretne megosztani tagtársainkkal, kérjük azt a hirlevel@ombke.hu e-mail címre küldje el.